

“TASDIQLAYMAN”
Toshkent viloyati statistika
boshqarmasi boshlig‘i
Sh. Jamoldinov

Toshkent viloyati statistika boshqarmasida qabul qilingan qonunchilik hujjatlarini
mazmun-mohiyati bo‘yicha o‘tkazilgan huquqiy-targ‘ibot yig‘ilish

BAYONI № 29

2026-yil 7- avgust

Nurafshon shahri

Raislik qiluvchi: - Toshkent viloyati statistika boshqarmasi boshlig‘i
Sh. Jamoldinov

Ma‘ruzachi: - Bosh yuriskonsult F.Jo‘rayev

Qatnashdilar: - Boshqarmaning tarmoq hamda masofadan hududiy
statistika bo‘limlari boshliqlari va mas‘ul xodimlar

KUNTARTIBI:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Avtomobil yo‘llari to‘g‘risida” 2026-yil 5-avgustdagi O‘RQ-1162-sonli Qonuni to‘g‘risida mazmun-mohiyatini tushuntirish to‘g‘risida.

(Sh. Jamoldinov, F. Jo‘rayev)

Yig‘ilishni viloyat statistika boshqarma boshlig‘i Sh. Jamoldinov ochib, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 13-dekabrda “Konstitutsiya va qonun ustuvorligini ta‘minlash, bu borada jamoatchilik nazoratini kuchaytirish hamda jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-4551-son qarori ijrosini ta‘manilash maqsaidan yangi qabul qilingan normativ- huquqiy hujjatlarni mazmun-mohiyatini tushuntirish yuzasidan so‘zni boshqarma bosh yuriskonsulti F. Jo‘rayevga berdi.

F. Jo‘rayev, O‘zbekiston Respublikasining “Avtomobil yo‘llari to‘g‘risida” 2026-yil 5-avgustdagi O‘RQ-1162-sonli Qonuni to‘g‘risida ma‘lumotlar berildi. Ushbu Qonunning maqsadi O‘zbekiston Respublikasida avtomobil yo‘llarini rivojlantirish, ulardan foydalanish va yo‘l faoliyatni tartibga solishdan iborat.

Mazkur Qonun mulkchilik shakli va ahamiyatidan qat‘i nazar, O‘zbekiston Respublikasidagi barcha avtomobil yo‘llariga nisbatan tatbiq etiladi.

Avtomobil yo‘llari to‘g‘risidagi qonunchilik ushbu Qonun va boshqa qonunchilik hujjatlaridan iboratdir.

Agar O‘zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomasida avtomobil yo‘llari to‘g‘risidagi O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligida nazarda tutilganidan boshqacha qoidalar belgilangan bo‘lsa, xalqaro shartnoma qoidalari qo‘llaniladi.

Ushbu Qonunda quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

avtomobil yo'li - transport vositalarining belgilangan tezlikda, og'irlikda, o'lchamlarda muttasil va xavfsiz harakatlanishi uchun mo'ljallangan, ajratilgan mintaqa doirasidagi yer uchastkasi va uning ustidagi yoki ostidagi konstruktiv elementlarni (yo'l to'shamasini, yo'l qoplamasini va boshqalarni), yo'l obyektlarini, yo'l harakatini tashkil etishning texnik vositalarini o'z ichiga oladigan transport infratuzilmasi obyekti;

avtomobil yo'lini rekonstruksiya qilish - avtomobil yo'lining ishonchliligini, xavfsizligini va qulayligini ta'minlashga qaratilgan, shu jumladan uning texnik toifasini o'zgartirgan holda, avtomobil yo'lining yoki uning uchastkalarining transport-foydalanish ko'rsatkichlarini o'zgartirishga doir ishlar majmuasi;

avtomobil yo'lini saqlash - yil davomida yo'lining butun uzunligi bo'ylab yo'lni, yo'l inshootlarini va ajratilgan mintaqani saqlab turish, profilaktika qilish hamda mayda buzilishlarni bartaraf etish, harakat xavfsizligini tashkil etish va ta'minlash, shuningdek yo'lni qishki davrda saqlash hamda obodonlashtirish (ko'kalamzorlashtirish) bo'yicha bajariladigan ishlar majmui;

avtomobil yo'lini ta'mirlash - avtomobil yo'lining konstruktiv elementlarini va yo'l inshootlarini almashtirish, tiklash, shu jumladan uning birlamchi transport-foydalanish xususiyatlarini tiklash (qoplamaning yemirilishini bartaraf etish, uning ravonligini hamda avtomobil shinalarining yo'l qoplamasi bilan ilashish (tishlashish) xususiyatlarini tiklash va yaxshilash, barcha deformatsiya va buzilishlarni bartaraf etish), istiqbolda harakatlar jadalligining hamda avtomobil o'qiga tushadigan og'irlikning o'sishini hisobga olgan holda, ta'mirlanayotgan yo'l toifasiga mos me'yor doirasida, yo'lining butun uzunligi bo'ylab yo'l poyi kengligini oshirmasdan yo'ning geometrik parametrlarini oshirish bo'yicha ishlar majmui;

avtomobil yo'llaridan foydalanuvchilar - yo'l harakatining ishtirokchilari bo'lgan yoki ajratilgan mintaqa hamda yo'l bo'yi mintaqasi doiralarida belgilangan tartibda ruxsat etilgan faoliyatni amalga oshiruvchi yuridik va jismoniy shaxslar;

avtomobil yo'llarining egalari - ixtiyorida (egaligida, foydalanishida) yoki mulkida avtomobil yo'li mavjud bo'lgan respublika va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, jismoniy va yuridik shaxslar;

ajratilgan mintaqa - avtomobil yo'li, shu jumladan uning tegishli konstruktiv elementlari va muhandislik inshootlari, shuningdek avtomobil yo'lidan foydalanish uchun zarur bo'lgan boshqa inshootlarni joylashtirish, ihota va manzarali daraxtzorlar barpo etish uchun qonunchilikda belgilangan tartibda doimiy foydalanishga beriladigan yer uchastkasi;

ixtisoslashtirilgan yo'l tashkilotlari - avtomobil yo'lining egasi yoki operator bilan belgilangan tartibda tuziladigan shartnoma asosida avtomobil yo'lini ta'mirlash va saqlash ishlarini amalga oshiradigan yuridik shaxslar;

yo'l bo'yi infratuzilmasi va xizmat ko'rsatish obyektlari - yo'nalish bo'ylab yo'l harakati ishtirokchilariga xizmat ko'rsatish uchun mo'ljallangan binolar, inshootlar va boshqa obyektlar (avtoyoqilg'i quyish stansiyalari hamda elektromobillar uchun zaryadlash stansiyalari, mehmonxonalar, kempinglar, motellar, savdo va umumiy ovqatlanish obyektlari, tibbiy yordam ko'rsatish punktlari, texnik xizmat ko'rsatish stansiyalari, hojatxonalar, shuningdek yo'l ishtirokchilari uchun zarur bo'lgan dam olish joylari va transport vositalari uchun to'xtab turish joylari hamda boshqa infratuzilma va xizmat ko'rsatish obyektlari);

yo'l obyektlari - sun'iy yo'l inshootlari (ko'priklar, yo'l o'tkazgichlar, estakadalar,

quvurlar, tunnellar va boshqa muhandislik inshootlari), yo'lni himoya qilish inshootlari (qor ko'chkilaridan, ko'chkilardan yo'llarni himoya qilish qurilmalari, shovqindan, shamoldan himoya qilish qurilmalari va boshqa qurilmalar), avtomobil yo'llarini jihozlash elementlari (bekat maydonchalari, yo'lovchilar uchun pavilyonlar, dam olish maydonchalari, transport vositalari uchun to'xtab turish joylari, to'lov punktlari va boshqalar), shuningdek yo'l bo'limlariga tegishli binolar va inshootlar;

yo'l taloni - pulli avtomobil yo'lida harakatlanish uchun to'lov hujjati (talon, transport vositasiga joylashtiriladigan stiker), shuningdek yo'lida harakatlanish uchun to'lov avtomatik tarzda, shu jumladan transport vositasining davlat raqami asosida amalga oshirish imkonini beruvchi elektron texnik moslama (dastur ta'minoti, transponderlar) yordamida amalga oshirilganligini tasdiqlovchi elektron hujjat;

yo'l faoliyati - avtomobil yo'llarini loyihalashtirish, qurish, rekonstruksiya qilish, ta'mirlash va saqlash bo'yicha faoliyat, shuningdek mazkur faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan boshqa ishlar (xizmatlar);

operator - pulli avtomobil yo'lining egasi tomonidan yoki davlat-xususiy sheriklik to'g'risidagi bitimga muvofiq o'z zimmasiga pulli avtomobil yo'lini ta'mirlash, saqlash va undan foydalanish, shuningdek to'lovlarni yig'ish hamda pulli avtomobil yo'lidan foydalanuvchilarga boshqa xizmatlar ko'rsatish majburiyatlari yuklatilgan yuridik shaxs;

pulli avtomobil yo'li - to'lov asosida foydalaniladigan avtomobil yo'li (avtomobil yo'lining uchastkasi);

to'lov punkti - pulli avtomobil yo'lining jihozlash elementi bo'lib, u o'tkazish punktlarini va xizmat ko'rsatish inshootlarini, muhandislik uskunalarini va avtomobil yo'lidan harakatlanish uchun to'lov olishning texnik vositalarini, shuningdek tezlikni o'zgartirishning qatnov tasmalarini hamda transport vositalari uchun qo'riqlanadigan to'xtab turish joylarini o'z ichiga oladi.

Avtomobil yo'llari sohasidagi asosiy prinsiplar quyidagilardan iborat:

qonuniylik;

ilmiy asoslanganlik;

ochiqlik va oshkoralik;

xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish;

foydalanishdagi teng va qulay imkoniyatlar.

O'zbekiston Respublikasida avtomobil yo'llari quyidagicha tasniflanadi:

umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari;

shaharlarning va boshqa aholi punktlarining ko'chalari (ichki avtomobil yo'llari);

xo'jalik avtomobil yo'llari.

Avtomobil yo'llari foydalanish rejimiga ko'ra bepul yoki belgilangan tartibda pulli bo'lishi mumkin.

Umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari davlat mulki bo'lib, ular O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi huzuridagi Avtomobil yo'llari qo'mitasining ixtiyorida bo'ladi va cheklanmagan doiradagi shaxslarning transport vositalari harakatlanishi uchun mo'ljallangandir.

Umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari xalqaro, davlat va mahalliy ahamiyatga molik yo'llarga bo'linadi.

O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalariga muvofiq xalqaro avtomobil yo'llari tarmog'iga kiradigan, shuningdek qo'shni davlatlar bilan transport aloqasini ta'minlaydigan yo'llar xalqaro ahamiyatga molik avtomobil yo'llari jumlasiga kiradi.

O'zbekiston Respublikasi viloyatlari va tumanlarining ma'muriy markazlari, viloyat bo'ysunuvidagi shaharlar, madaniyat hamda sanoat markazlari o'rtasida transport qatnovini ta'minlaydigan, ushbu markazlarni esa xalqaro ahamiyatga molik yo'llar, yirik transport uzellari, shuningdek qo'shni davlatlar bilan bog'laydigan yo'llar davlat ahamiyatiga molik avtomobil yo'llari jumlasiga kiradi.

Tumanlarning ma'muriy markazlarini shaharchalar, qishloqlar va ovullar bilan, shuningdek davlat ahamiyatiga molik yo'llar bilan bog'laydigan yo'llar mahalliy ahamiyatga molik avtomobil yo'llari jumlasiga kiradi.

Shaharlarning va boshqa aholi punktlarining ko'chalari (ichki avtomobil yo'llari) shaharlar, shaharchalar, qishloqlar va ovullar doirasida o'tadi, bundan ushbu ko'chalarning O'zbekiston Respublikasining umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari ro'yxatiga belgilangan tartibda kiritilgan uchastkalari mustasno.

Shaharlarning va boshqa aholi punktlarining ko'chalari (ichki avtomobil yo'llari) davlat mulki bo'lib, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining ixtiyorida bo'ladi.

Texnologik maqsadlar uchun xizmat qiladigan yo'llar, shoxobcha, xizmat, patrul va boshqa shunga o'xshash avtomobil yo'llari xo'jalik avtomobil yo'llari jumlasiga kiradi.

Xo'jalik avtomobil yo'llari davlatning yoki yuridik yoxud jismoniy shaxslarning mulkidir.

Avtomobil yo'llarini toifalarga (birinchi, ikkinchi, uchinchi, to'rtinchi, beshinchi) ajratish avtomobil yo'llarining transport-foydalanish xususiyatlari va iste'mol xossalariga qarab, O'zbekiston Respublikasining milliy standartlarida hamda boshqa texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari yo'l o'tadigan hududlarning va aholi punktlarining yoki u bog'laydigan aholi punktlarining nomidan kelib chiqqan holda nomlanadi.

Xalqaro va davlat ahamiyatiga molik avtomobil yo'llari quyidagi ikki belgidan iborat identifikatsiya raqamiga ega bo'ladi:

birinchi belgi - yo'lning ahamiyatini ifodalaydigan harflar: "A" yoki "M" (xalqaro), "D" (davlat);

ikkinchi belgi - yo'lning tartib raqamini ifodalaydigan son.

Mahalliy ahamiyatga molik avtomobil yo'llari quyidagi uchta belgidan iborat identifikatsiya raqamiga ega bo'ladi:

birinchi belgi - yo'lning Qoraqalpog'iston Respublikasiga, viloyatlarga yoki Toshkent shahriga tegishli ekanligini ifodalaydigan ikki xonali son;

ikkinchi belgi - "V" harfi yo'lning mahalliy ahamiyatga molik ekanligini ifodalaydi;

uchinchi belgi - yo'lning tartib raqamini ifodalaydigan uch xonali son.

Pulli avtomobil yo'li "T" harfi va tartib raqami bilan belgilanadi.

Shuningdek, Avtomobil yo'llari sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

jamiyatning, davlatning, avtomobil yo'llaridan foydalanuvchilarning manfaatlarini ko'zlab, avtomobil yo'llari tarmog'ini yaratish va undan foydalanish hamda yo'l faoliyatini amalga oshirish asoslarini belgilash;

avtomobil yo'llarini rivojlantirish, ularning texnik darajasi va ulardan foydalanilish holatini yaxshilash, harakatlanish xavfsizligini ta'minlash, xizmat ko'rsatish darajasi

yuqori bo'lgan pulli avtomobil yo'llari tarmog'ini yaratish;

respublikaning transport-tranzit va logistika salohiyatini oshirish, xalqaro transport tarmog'iga integratsiyalashgan avtomobil yo'llari tarmog'ini xalqaro standartlar asosida shakllantirish;

yo'l faoliyati sohasida samarali boshqaruv tizimini, raqobat va qulay investitsiya muhitini shakllantirish;

budjet mablag'laridan samarali foydalanilishini ta'minlash, shu jumladan sohani davlat-xususiy sheriklik asosida moliyalashtirishning muqobil manbalaridan foydalanilishini kengaytirish;

yo'l qurilishiga ilg'or texnologiyalar va standartlarni, avtomobil yo'llarining sifati hamda xizmat qilish muddati oshirilishini ta'minlaydigan zamonaviy innovatsion texnologiyalar va materiallarni joriy etiladi.

Kun tartibidagi masalalar yuzasidan fikr va mulohazalarni inobatga olib yig'ilish,

QAROR QILADI:

1. O'zbekiston Respublikasining "Avtomobil yo'llari to'g'risida" 2026-yil 5-avgustdagi O'RQ-1162-sonli Qonuni mazmun-mohiyati bo'yicha o'tkazgan o'quv-seminar yig'ilishi ma'lumot uchun qabul qilinsin.

2. Ushbu yig'ilish bayoni (bir nusxasi) Qo'mitaning Yuridik bo'limi hamda Korrupsiyaga qarshi kurashish ichki nazorat bo'limiga taqdim qilinsin.

Bayonnoma tuzuvchi:

F. Jo'rayev